

บทคัดย่อ

169882

ชื่อภาคนิพนธ์ : คุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน
ภายใต้ โครงการ30 บาทรักษาทุกโรค : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นางวัชรา ฉัตรแก้ว
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ระดับคุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาล 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาล และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 296 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่า t - test และ F - test สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งนี้นำมาตัดสินไว้ที่ระดับ 0.05

กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 32 ปีเป็นส่วนใหญ่ เกินกว่าครึ่งสมรสแล้วอยู่ด้วยกัน เกือบครึ่งมีประสบการณ์ทำงานด้านการพยาบาล เป็นเวลา ต่ำกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000 - 20,000 บาท ต่อเดือน เป็นตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ และปฏิบัติงานเวรเข้าวันราชการและนอกเวลาราชการ

คุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณภาพชีวิตในรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีการได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ด้านการมีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการทำงานภายใต้การบริหารงานที่เป็นธรรมและเสมอภาค ด้านการทำงานภายใต้ธรรมเนียมขององค์กรที่ตนเองภูมิใจ ด้านความสามารถในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตการทำงานกับชีวิตด้านอื่น ด้านการมีโอกาสทำงานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม โดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการทำงานภายใต้บรรยากาศองค์กรที่ตนเองภูมิใจ มีคุณภาพชีวิตด้านการทำงานในระดับสูง

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน ได้แก่ ตัวแปรด้านอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพสมรส ช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน และสถานที่ปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาล ได้แก่ ตำแหน่งของพยาบาลและรายได้

169882

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพิจารณาให้ค่าตอบแทนที่ยุติธรรมแก่พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับผิดชอบ และเสมอภาคกับวิชาชีพอื่น ๆ ในทีมสาธารณสุข
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับวิชาชีพพยาบาลในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างโปร่งใส เป็นธรรม เสมอภาค และควรมีสวัสดิการ เงินค่าเบี่ยงเลี้ยง พาหนะ เมื่อปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ นอกสถานที่
3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเสริมสร้างขวัญและ กำลังใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้านหน้าของโรงพยาบาลคือ งานผู้ป่วยนอก งานห้องฉุกเฉิน งานสุขภาพจิต และงานสูติรีเวชกรรม
4. หน่วยงานพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันในการผลิตบุคลากรด้านการพยาบาลที่มีคุณภาพ และประสานกับหน่วยงานเพื่อจัดตำแหน่งรองรับผู้ที่ได้รับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
5. ผู้บริหารองค์กร ไม่ควรเน้นการพัฒนาทางด้านบรรยากาศขององค์กรเพียงด้านเดียว ควรให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมสุขภาพกาย จิต การได้รับข้อมูลข่าวสารรวมถึงการให้โอกาสให้พยาบาลได้มีเวลาพักผ่อนครบถ้วน และเพื่อนฝูงในวันหยุดหรือนอกเวลาราชการ
6. พยาบาลควรรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติตามวิชาชีพ และช่วยงานสังคมสงเคราะห์ด้านอื่น ๆ
7. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทางด้านคุณภาพชีวิตของพยาบาล เนื่องจากเป็นบุคคลที่ต้องมีความเสียสละ มีคุณธรรม และจริยธรรมในการให้บริการ
8. ในการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านการทำงานของพยาบาลในครั้งต่อ ๆ ไป น่าจะศึกษาตัวแปรด้านคุณธรรม จริยธรรม ระดับความเสียสละ และตัวแปรด้านการบริหารจัดการของผู้ อำนวยการ โรงพยาบาลชุมชนด้วย

ABSTRACT

169882

Title of Research Paper : Quality of Working Life of Nurses in Community Hospitals under the 30-Baht Health Scheme : A Case Study of Chiangrai Province

Author : Mrs. Vachara Chatkaew

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The three objectives of the survey were (1) to examine the quality of working life of nurses, (2) to indicate the personal factors related to their quality of working life, and (3) to seek their suggestion on how to improve their working life. A questionnaire was employed to collect the data from 256 nurses working at community hospitals in Chiangrai Province. Percentage, mean and standard deviation were used to describe the data, and t-test and F-test to test the hypotheses at the 0.05 level of significance.

Most of the sample group were 32 years old. More than half were married and lived together. Nearly half had work experience as nurses for less than 10 years. Most had an income of 10,000-20,000 baht per month. The majority were certificated nurses and worked in the morning shift on weekdays and after official hours.

The overall quality of working life of the nurses was found to be moderate. The individual components of the quality of working life that were moderately good were suitable pay, opportunity for self-development, career advancement and job security, fairness and equality in work, work under the organizational constitution which one was proud of, ability to keep a balance of working life and other aspects of life and opportunity to contact others in society. Only working in an atmosphere in which one was proud of was found to be good at a high level.

The factors found to affect the nurses' quality of life in community hospitals were age, work experience, marital status, work shift, and workplace. On the contrary, work position and income had no impact on their quality of working life.

Recommendations

1. A fair pay should be given to certified nurses. That is, the pay should match the workload and be equal to that of other staff in the public health team.

2. The administrators should give importance to the certificated nurses' work. They should be fair in considering who to give a double rise. The nurses should be given allowance and other fringe benefits when working in unofficial hours and provision of a vehicle when working outside the workplace.

3. The administrator should boost the morale of the nurses working in the front line, such as the out-patient department, the emergency room, the mental health room, and baby delivery room.

4. The personnel development units in all the regions should cooperate in producing qualified nurses and coordinate with other organizations to prepare work positions for those who got a higher educational degree.

5. The administrators should not focus only on the development of organizational climate, but should give importance to promoting physical and mental health of the personnel and to receiving information. The nurses should be given an opportunity to spend time with their families and friends on weekends and in unofficial hours.

6. The nurses should form a group to help each other in work and in social welfare work.

7. Action research should be conducted to find out a suitable administration and management form to become a learning organization in order to develop the nurses' quality of working life because nurses have to make sacrifices and have moral and ethics in rendering service.

8. Further research on the quality of life of the nurses should take into consideration such variables as moral, ethics, level of sacrifice and the administration and management of the directors of the community hospitals.